

Preek over Psalm 42,3^a: Een schreeuw naar de levende God!

Voorzang: Gezang 75, 1 en 2

Votum en Groet

Zingen: Gezang 75, 3

Leefregels

Zingen: Gezang 115, 3 en 4

Gebed om het licht van de Geest

Zingen: Kinderlied 9 (Zingen maakt blij...)

Schriftlezing: Psalm 42 en Johannes 7,37-39

Zingen: Psalm 42, 1. 2 en 3

Verkondiging van Psalm 42,3^a

Zingen: Psalm 42, 4. 5. 6 en 7

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Opwekking 281

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

De dichter van Ps 42 verblijft in een indrukwekkende omgeving.

Hij bevindt zich in een rotsachtig bergland met bruisende watervallen.

Je zou zeggen: een pracht vakantie-gebied.

Om schitterende plaatjes van te schieten!

Maar onze dichter heeft er niks mee!

Al dat watergeweld is voor hem een beeld van opperste ellende.

Het doet hem schreeuwen: *Al uw baren en golven slaan over mij heen.*

Wat is er aan de hand?

Wie is de dichter?

En wat scheelt hem?

Uit vs. 5 kunnen we opmaken, dat hij een bijzondere functie had in de tempeldienst in Jeruzalem.

Hij vertelt hoe hij daar gewoon was op te trekken in de feeststoet.

Ja, hij schreed zelfs voor de menigte uit naar de tempel bij jubelklank en lofgezing.

De dichter was dus iemand met een bevoorrechte positie in Israël.

Iedere gelovige Israëliet was jaloers op zelfs de minste onder de tempeldienaars.

Want die mochten dag in dag uit in de onmiddellijke nabijheid van God zijn.

Denk aan de uitspraak van de dichter van Ps. 84:

Eén dag in uw voorhoven is beter dan duizend elders.

En dezelfde dichter roept uit: *Welzalig zij die in uw huis wónen!*

Wat een geluksvogels zijn zij, die in Gods huis wónen.

Niet er zo nu en dan eens op bezoek komen, maar wónen.

Zij loven u voortdurend!

Ja, zo'n geluksvogel was de dichter van Ps 42.

Maar niet op het moment, dat hij dit lied dicht.

Hij zingt niet meer mee in het tempelkoor.

Hij zit helemaal in het hoge noorden, aan de zuidkant van het Hermongebirge.

Dat is op het grondgebied van de huidige staat Libanon.

Ook toen vreemd grondgebied.

Daar bij de toppen van de Hermon valt de meeste regen in dat gebied.

En in het voorjaar komt het gesmolten sneeuwwater in bruisende watervallen naar beneden stromen.

Nu, even onophoudelijk stromen de tranen uit de ogen van de dichter.

Laat een oosterling daar wat scheutiger mee zijn dan de westerling.

Maar dit is toch wel bar!

Hij kan gewoon niet meer ophouden!

Maar waarom dan toch?

Is hij daar zwaar ziek geworden en kan hij voorlopig niet meer terug naar Jeruzalem?

Of is hij daar als balling, verbannen uit zijn land?

Of heeft hij moeten vluchten omdat zijn leven hem moeilijk werd gemaakt?

We horen het niet.

Maar hoe dan ook, het ergste is dat de man is afgesneden van de woning van God.

Dat bezorgt hem diep verdriet.

Hij kan niet meer meedoen aan de dienst van God.

Hij nota bene, die anders altijd voorop liep.

En alsof dat al niet genoeg is, moet hij ook nog horen hoe de mensen uit zijn omgeving – waarschijnlijk de heidenen uit dat gebied, waar hij zich ophoudt – spottend vragen: *Zeg, waar blijft nu die God van jou?*

Daar hebben jullie in Israël toch altijd zo de mond van vol?

Wat merk je nu van Hem?

Hij laat je maar mooi in de puree zitten.

Wat een god van niks eigenlijk!

En dat hoort die man niet één of twee keer.

Maar hij hoort dat hele dagen (vs. 4 en 11).

Hij wordt er gewoon door gehersenspoeld.

Het krijgt hem zo te pakken, dat hij ook zelf zover komt om te klagen:

Waarom vergeet u mij? (vs 10).

Alle omstandigheden zijn tegen hem.

Heel zijn situatie is zo, dat hij roept: *Waar is God gebleven?*

Ik merk niets van Hem.

En ik heb Hem zo nodig!

Want zonder Hem droog ik uit.

Hij begint met dat treffende beeld van een hinde, die smacht naar water.

Misschien is het arme beest wel door jagers opgedreven.

Het is doodop en wil uit het water van de beek nieuwe krachten opdoen.

Maar het vindt in de zinderende zomerhitte de bedding droog.

Het heft de kop omhoog en schreeuwt, een langgerekte klacht.

Dorst! Dorst!

En niets te drinken!

Zo dorst mijn ziel naar u, o God!

Zo dorst, verlangt heel zijn wezen onstuimig naar de levende God.

D.w.z. de God, die levend in zijn bestaan aanwezig is.

Levend, krachtig, tastbaar, concreet

De levende God, dat is de God, die de bron van zijn leven is.

Afgesneden van die bron ervaart hij zijn leven als dor en dood.

Gemeente, zou u dat met deze dichter mee kunnen zeggen, zuchten?

Deze man is in een benauwend isolement terecht gekomen.

En wat hij daar 't meeste mist zijn niet z'n vrienden, is niet z'n werk, niet z'n vrouw...

Maar God en de gemeente, de kerk!

Maar God voorop!

Hij dorst naar God, zoals een hinde – de ondergang nabij – naar water snakt!

De dichter smacht niet naar iets van God – zijn liefde, zijn genade, zijn zegeningen.

Nee, het is hem om God zelf te doen!

Want met God staat of valt zijn leven.

God is de diepste rotsgrond van zijn bestaan.

Kunt u zich herkennen in het verlangen van de dichter van Ps 42?

Nu zitten we hier uiteraard met een kerk vol mensen, stuk voor stuk in verschillende omstandigheden.
De één geniet van het leven.
Hij maakt zoveel fijne dingen mee.
De ander heeft zorgen en moet veel missen.
Maar is in uw blijdschap God het voornaamste?
Of is in uw verdriet God het middelpunt van uw verlangen?

Trouwens, hoe verschillend onze levensomstandigheden ook zijn, in een bepaald opzicht lijkt zijn situatie toch op die van ons allemaal.
Ik bedoel, die dichter zit daar bij de Hermon.
In een gebied waar het heidendom de toon aangeeft.
Een wereld, waarin de macht van de God van Israël onwerkelijk schijnt.
De bewoners van dat gebied zeggen dat ook met zoveel woorden: *Waar is uw God?*
Kun je Hem aanwijzen?
Kun je iets van Hem laten zien?
Is Hij er als je Hem nodig hebt?
Merk je wat van Hem?

En zijn dat geen vragen, die vandaag aan de gemeente van Christus worden gesteld?
Nee, niet altijd zo woordelijk.
Maar onuitgesproken hangt die vraag in de lucht.
Onze cultuur is doordrenkt van de gedachte dat God er helemaal niet is.
En God is ook helemaal niet meer zo nodig – lijkt het.
Het heet, dat de mensheid volwassen geworden is, mondig.
Onafhankelijk van een Schepper, die de wereld draaiende houdt.
Godsdienst, naar de kerk gaan, bidden –
om zon of regen b.v. of om genezing of om werk –
ja, is dat niet uit de tijd?

De idee van een God, die de wereld schiep en van dag tot dag onderhoudt, is een boodschap die heeft afgedaan.
De volken regeren?
Dat doen de politici.
Voor onze lichamelijke en psychische gezondheid hebben we artsen en therapeuten.
Voor elk onderdeel een specialist.
Voor een goede oogst en een gezonde veestapel luisteren we naar adviezen uit Wageningen.
Welvaart is een kwestie van wetenschappelijk doordachte economische planning.
Wat recht of onrecht is, ethisch verantwoord of onverantwoord –
dat bepalen we zelf op democratische wijze.
Daar komt nu toch werkelijk geen God meer aan te pas!

En hebt u dat nu ook?
Dat het u door merg en been gaat als u dat tegenkomt in uw omgeving?
Ach nee, natuurlijk niet constant.
Maar als u die geest tegenkomt op straat of op uw werk –
of u ziet het op de tv, u proeft het in de boeken en tijdschriften die u leest;
of u merkt dat uw kind er door is aangeraakt op school of in zijn vriendenkring –
steekt het u dan ook zo in uw hart,
dat uw God en Vader,
dat uw Heiland Jezus Christus als volkomen overbodig aan de kant is geschoven?
Dat er gewoon in niets rekening met Hem wordt gehouden?
Krijgt u dan ook zo'n verschrikkelijke dorst naar God, die in heel het leven afwezig schijnt, zodat het dor en doods is?

Of is het misschien bij ons zelf naar binnen geslagen?
Zijn wij zelf aangetast door de mentaliteit van godloosheid om ons heen.
Ik zeg niet goddeloosheid, met de bijklank van gruwelijke slechtheid.
Maar god-loosheid.
Een leven waaruit God is weggeraakt, zoals water uit een lekke emmer.

Is ons eigen bestaan daar ook door gekenmerkt?

Weet u, dat is iets typisch van onze tijd.
Kijk, in vroeger dagen konden christenen zich ook verlaten voelen.
Van God verlaten.
Maar God zelf bleef een realiteit.
Of men worstelde met gebeden, die niet verhoord werden.
Maar het bidden zelf was niet in geding.

Vandaag zijn er nogal wat christenen –
jongeren, maar zij echt niet alleen –
die zich afvragen of God er werkelijk wel is,
of de hemel niet een verzinsel is en of bidden wel zin heeft.
De godloosheid van onze samenleving heeft hen in hun greep gekregen.
Van God is zo weinig concreet te ervaren, dat het geloof volkomen dwaas lijkt.
Is de al of niet uitgesproken vraag van uw omgeving: *Waar is uw God?* misschien uw/jouw eigen vraag geworden?

De dichter van Ps 42 denkt met heimwee terug aan vroeger.
Aan de tijd dat hij op weg was naar de tempel, Gods huis.
Voorop in een enorme stoet feestgangers, jubelend en juichend.

Zo kunnen we als gemeente van deze tijd ook terugdenken aan vroeger.
Hoe vrolijk gingen toen niet hele stammen op naar de kerk.
In de tijd van onze ouders en grootouders.

Vandaag is het al heel wat als kerkmensen één keer per zondag gaan.
En met name de kerkgangers die trouw de middagdiensten bezoeken kan soms het trieste gevoel bekruipt, dat ze
steeds meer een verdwijnende minderheid zijn.
Ik vraag me wel eens af of zij, die stevast alleen maar 's morgens in de kerk komen wel beseffen hoe deprimerend het
kan zijn voor de bezoekers van de middagdienst om daar vaak maar met een handjevol aanwezig te zijn.
En dan heb ik het nog niet eens over wat het voor God betekent te moeten merken, dat de belangstelling voor zijn
Woord en de gemeenschap van zijn kerk zo minimaal is.
Leven we als kerk en als gelovigen niet in een woestijnperiode?
Wat is er mis gegaan, vergeleken bij vroeger?

Ja, zeg dat maar eens in een paar woorden.
In elk geval dit, dat in onze samenleving het verbindingskanaal met de bron van levend water is verstopt.
Of op z'n minst te weinig wordt gebruikt.
Dat is de oorzaak van de grote geestelijke droogte, die we vandaag alom beleven.

Maar is het noodzakelijk, dat de gemeente van Christus in deze droogte deelt?
Of kan het ook anders?

Ja, ik geloof er heilig in, dat het anders kan.
En dan richt ik me allereerst tot hen, die zich persoonlijk herkennen in de dichter van Ps 42.
Die dezelfde dorst kennen als hij.
Die het leven, de samenleving, het kerkelijke leven, mogelijk ook hun eigen persoonlijke leven ervaren als een woestijn – en die daar ook last van hebben.
Die het beleven als een steriele droogte.
Een ingezonken, doodse toestand waarin God hoogstens een randverschijnsel is.
En die daar onder gebukt gaan.

Tot u, die dat zo ervaren, zeg ik:
Maak de klacht van de dichter van Ps 42 meer en meer tot de uwe.
Volg hem in zijn bidden en zijn smeken.
Strek u smachtend als de dorstige hinde uit naar God, de levende God.
In het vaste geloof, dat Hij leeft – ook vandaag.

U hoeft daar nu niet meer voor naar Jeruzalem.
U kunt vandaag terecht bij Jezus Christus, de opgestane Heer, die lééft.
Er is geen plaats op deze wereld, waar Hij niét is.
Ook hier en nu staat Hij voor u met zijn belofte van levendmakend water.
Strómen van verfrissend, verkwikkend water om de woestijndroogte te verdrijven.
Bindt Hem in uw gebed aan zijn belofte:
*Bidt en u zal gegeven worden,
zoekt en u zult vinden,
klopt en de deur zal voor u opengaan.*

Wat zal u ontvangen?
Nee, Wié zult u vinden?
Wie zal staan achter de deur, waarop u vol verwachting klopt?
Hij zelf!
De levende Heer!
De bron van levend water.

Hij staat klaar om u zijn Geest te geven.
D.w.z. zijn krachtige, merkbare aanwezigheid in uw leven.
Zijn beloften zijn nog lang niet uitgewerkt.
We mogen ook hier en nu veel verwachten.
Als u het maar wil wagen met al uw liefde niets anders meer te willen dan dit ene: *Hoop op God, uw Verlosser!*

Wáár zult u Hem vinden?
In zijn Woord, die wet waarvan de dichter van Ps 19 zo verrukt was.
Dat Woord, dat van de Geest van de levende Heer zo doorademd is.
Dat allesbehalve een stoffig boek is, met de mufte en schimmelige geur van een museumkelder.
Maar als het document dat wijst op de levende God is het allesbehalve een dode letter, maar een inspirerend getuigenis, dat ook vandaag helder licht werpt op ons leven.
De waarheid, die het verkondigt is een levende waarheid.
Want die waarheid is de persoon van Christus, levend tot in alle eeuwigheid.
En het is de Geest van de levende Heer, die ook vandaag de gelovigen door en met dat Woord leidt en de weg wijst en in ons leven ingrijpt in telkens weer nieuwe tijden en omstandigheden.
Zo is het ons beloofd!
Hoe meer u van dat Woord verwacht en er naar grijpt, hoe meer u gegeven zal worden.
Hoe meer het in uw leven in vervulling zal gaan.

En dan is er nog een derde punt, dat van levensbelang is.
Dus in de eerste plaatst niet ophouden met bidden om de verschijning van de levende Heer!
En vervolgens vol vertrouwen en vol verwachting bezig zijn met het Woord van de levende Heer!
Maar - en dat in de derde plaats - niet als enkelingen, maar als gemeente van de levende Heer!

We zullen de levende Heer nooit anders vinden dan in de kring van allen, die Hem zoeken, loven en prijzen.

Zoals ook Thomas de opgestane Heer ontmoette in de kring van de elf.

Het verlangen van de dichter van Ps 42 ging uit naar de feestvierende menigte.
Alleen in de gemeente wordt de enkeling zeker van Gods aanwezigheid.
Het water dat de dorst van de smachtende kan lessen, loopt via de kanalen van de medegelovigen.
Zoals Christus zegt: *Wie in Mij gelooft, stromen van levend water zullen uit zijn binnenste vloeien.*
D.w.z. wie is aangesloten op de bron zal zelf water voortbrengen.
Zodat hij een weldaad is voor zijn dorre en doodse omgeving, die bewust of onbewust vergaat van de dorst.

Beseffen we wel genoeg hoe belangrijk we zijn voor elkaar?
Dat heeft twee kanten.
U kunt maken dat een ander niets van God ervaart omdat u het levende water in uw binnenste niet deelt met anderen.

Maar ook: u kunt zichzelf de ervaring van de levende God onthouden, door niet te willen drinken van het water dat via de gemeenschap met uw brs/zrs tot u komt!

Het water, waar het hier om gaat is de krachtdadige Geest, die de gemeente werkelijk tot één lichaam maakt, waarin alle leden op elkaar zijn aangewezen.

En juist hoe meer we een waarachtige gemeenschap zijn kunnen we een middel zijn om die brs/zrs onder ons, die worstelen met de vraag of God wel bestaat, te helpen.

Dan kunnen we elkaar dienen met elkaars ervaringen.

Samen biddend, samen luisterend naar Gods Woord.

's Zondags in de kerk - waar die mogelijkheid dus twee keer per zondag geboden wordt!

Maar ook door de week in onze bijbelkringen.

En met elkaar uitwisselend wat we ervan begrepen en wat het in ons leven uitwerkte zullen we steeds grotere ruimte maken voor de Geest om onder ons aan het werk te zijn.

Om ook door ons in onze wereld aan het werk te zijn.

Want slechts in een levend en lovend samen zijn en samenwerken wordt God tastbaar in zijn Geest.

Dan worden we een feestvierende gemeente, met jubelklank en lofgezing.

Kunt u daar ook zo naar verlangen?

Zalig die dorsten naar dit leven in gerechtigheid, want zij zullen verkwikt worden.

Hoop op God, want u zult Hem nog loven!

AMEN.

17-07-2005